

Narón
**Merece
Máis!**

**Farémolo
Contigo!**

**Programa electoral
municipais 2023**

BLOQUE
NACIONALISTA
GALEGO

Narón
**Merece
Máis!**

**Farémolo
Contigo!**

Programa electoral municipais 2023

BLOQUE
NACIONALISTA
GALEGO

Merecemos un Narón das persoas	pax 09
<ul style="list-style-type: none">• Espazos públicos e mobilidade• Proxectos• Servizos básicos• Servizos para todas as persoas• Transporte• Vivenda	
Merecemos cultura	pax 17
<ul style="list-style-type: none">• Cultura• Memoria	
Merecemos máis oportunidades	pax 25
<ul style="list-style-type: none">• Comercio• Formación e educación• Emprego• Parques empresariais• Xestión de orzamentos e transparencia• Sectores primarios	
Merecemos un Narón sostíbel	pax 33
<ul style="list-style-type: none">• Natureza e medio ambiente	
Merecemos un Narón conciliador	pax 37
<ul style="list-style-type: none">• Inclusión social e benestar• Democracia, participación e transparencia• Igualdade e loita contra o patriarcado	
Merecemos un Narón para presumir	pax 45
<ul style="list-style-type: none">• Deporte• Patrimonio• Turismo• Lingua• Mocidade	

Temos un obxectivo claro: **Narón merece máis** e a partir do 28 de maio será posíbel porque construíremos **un concello que porá ás persoas e o seu benestar no centro de todo**. Integrando rural e urbano, todo o concello, non só unha praza, un parque, unha zona de xogos, un barrio se non a cidade de Narón no seu conxunto, sen crear perigosas distincións que produzan desigualdades. Nós temos un proxecto claro e no que gañamos toda a cidadanía. Só o BNG conta coa valentía, o bo facer e a liberdade para levalo con rumbo certo. Ademais, estes catro anos, fomos a voz do pobo no Concello e a voz de Narón no Congreso, no Parlamento Galego, no Parlamento europeo e na Deputación.

A marca BNG nos concellos e garantía de bo facer e de quen gaña é a xente. De transformar a realidade. **Se o BNG está as persoas están!**. E nós temos o mellor equipo e a mellor candidata, Olaia Ledo.

Tendo claro o obxectivo, a ferramenta imprescindible para construír son os principios políticos.

Presentámosvos un proxecto para Narón con ideas e actuacións que van desde o inmediato ata o medio prazo. **Un proxecto no que Narón será o concello do que todas nos sintamos persoas orgullosas, o Narón no que todas queiramos vivir e ver medrar a nosa familia, un concello para descansar, traballar, ir de compras ou simplemente gozar**. O Narón que merecemos, o Narón que ti queres, porque, **Narón merece máis!**

**merecemos
un Narón
das persoas**

BLOQUE
NACIONALISTA
GALEGO

1.1. Espazos públicos e mobilidade

Os concellos teñen plenas competencias para incidir no espazo público, o espazo que compartimos todos e todas. Traballaremos desde unha perspectiva de xénero no tratamento destes espazos, desde o punto de vista simbólico, da seguridade e da mobilidade, para dar prioridade absoluta ás persoas, acceso democrático e equidade no uso dos mesmos.

Espazos públicos de calidade, accesíbeis, seguros, con usos plurais, en definitiva, centros de socialización e convivencia. Iso implica tamén un novo plan de mobilidade para o concello que se rexa por unha nova xerarquía peón, bicicleta, transporte público, automóbil...

Narón merece que as rúas teñan vida a diario e na fin de semana, e para iso elaboraremos unha ordenanza de uso dos espazos públicos do Concello para ordenar e facilitar o seu emprego.

Como primeiros obxectivos destas actuacións atoparanse:

- Solicitar a titularidade da Estrada de Castela ao seu paso por Narón á Xunta de Galiza, e comezar co seu proceso de humanización converténdoa nunha rúa que integre os distintos barrios e con apoio ao comercio e emprendemento da zona.
- Reforma e mellora da accesibilidade da estrada de Cedeira
- Plans directores para todos os barrios e parroquias e que se contemplan no PXOM (Plan Xeral de Ordenación Municipal)
- Creación nas parroquias de “núcleos de centralidade urbana” no que se dote de servizos públicos, actividades culturais e contornas accesíbeis e pensadas para as persoas e dinamización das parroquias. Realizándose en prazas, parques e zonas comúns nas que facer vida.

- Humanizar as contornas de:
 - Praza do concello de Xuvia
 - Praza da Gándara
 - Rúa 25 de Xullo no Alto
- Reformular a reforma da rúa principal da Solaina en Santa Icí, para facer unha intervención acordada coa veciñanza que serva para solventar os problemas existentes
- Farase un plan urxente para solucionar os problemas de accesibilidade en rúas e edificios a curto prazo e un proxecto que viabilice actuacións de maior calado. (Desprazamento de farolas, marquesinas que cortan os pasos, pivotes, desniveis...)
- Revisión de todos os parques e zonas de xogo infantil arranxando as deficiencias, facéndoos accesíbeis e máis seguros, aloxándoos do tráfico motorizado, e promovendo parques infantís inclusivos en todos os barrios e parroquias.
- Implantarase a zona 30 nalgunhas áreas urbanas na procura da eliminación de accidentes por atropelo e promover a seguridade peonil.
- Apostarase por crear un sistema de aparcadoiros públicos disuasorios efectivo nos diferentes barrios.
- Promover o tráfico rodado polas vías de alta capacidade que desconxestione o centro urbano.
- Comunicaranse os parques empresariais coa zona urbana e rural mediante o acceso peonil e carrís bici que chegen ata as zonas de San Mateo de Trasancos, O Val, Freixeiro, e o Alto.
- Facer un plan de mellora dos viais nas parroquias, tanto do firme como das beiravías, que facilite a mobilidade a pé con total seguridade, e de forma consensuada coa veciñanza e entidades parroquiais, así como co resto de administracións.
- Plan de revisión da seguridade nas vías do rural, para favorecer a eliminación de accidentes, tomando as medidas necesarias para axudar a este fin

(instalación de lombos, pasos de peóns intelixentes, cambios de iluminación ou sinalización...)

1.2. Proxectos

- Creación dun espazo multifuncional de lecer e uso deportivo para o paseo de Xuvia-Piñeiros-Freixeiro
- Transformación do antigo centro de saúde no Alto, buscando dinamizar a zona, e transformándoo nun edificio multiusos, con moi boas conexións a internet e con espazos polivalentes, orientado a 4 eixos fundamentais:
 - con salas de estudo e de reforzo da biblioteca
 - espazos para diferentes asociacións do concello
 - espazos coworking e de cesión a emprendedores.
 - sala de exposicións e multiuso
- Un proxecto acordado coa veciñanza no lugar do cuartel da Guardia Civil de Xuvia
- Recuperación das antigas naves da feira do 13 cun proxecto actualizado para uso de congresos, feiras e exposicións
- Un parque do deporte con parkour e pump track nunha zona centro
- Instalación de recarga de vehículos eléctricos no aparcadoiro do Pazo da Cultura, nos tres parques empresariais de Narón, na contorna de Río Seco e no barrio de Xuvia

1.3. Servizos básicos

- Asegurar a chegada de todos os servizos básicos do saneamento e a traída de auga en todo o concello.

- Colocaranse bancos cada 200 metros para facilitar a mobilidade a pé en todas as idades. Ao mesmo tempo que instalaremos pasamáns para persoas con mobilidade reducida aló onde sexa preciso.
- Afondar na iluminación LED nas rúas e edificios públicos.
- Estudo e realización dun plan de aforro enerxético en tódolos edificios públicos do concello.
- Revisarase o estado e situación das antenas de telefonía móbil.
- Traballar polo soterramento de todos os cableados, instalacións e suministros que non sexan imprescindíbeis ter en superficie para evitar impacto visual.
- Apostarase polo muralismo nas fachadas dos edificios como forma de actualizar e mellorar a imaxe da nosa cidade.
- Asegurarse que a fibra, ferramenta indispensable hoxe, sexa de calidade en todas as parroquias.

1.4. Servizos para todas as persoas

- Prácticas de contratación pública que aseguren que todas as instalacións e equipamentos comprados pola administración municipal son de acceso universal.
- Promover que os eventos municipais estean pensados para todas as persoas. (accesibilidade, zonas de baixo estrés sensorial...)
- Posta en marcha en todos os edificios e espazos municipais de cartelería inclusiva para todas as persoas.

1.5. Transporte

- Impulsarase un plan de transporte público con outras administracións que comunique o rural e a parte urbana, cando menos nos servizos máis importantes coma concello, centros de saúde, xulgados, zona deportiva e institutos.
- Adecuación do número de unidades de transporte público accesíbeis ás necesidades reais das persoas que residen no concello.
- Implementación dun sistema de bonos de taxi para compensar o custo adicional que implica a actual carencia de transporte público accesíbel. Este modelo xa está implementado en concellos do BNG e con resultados moi positivos.
- Apostarase polo tren como modo para comunicar os barrios e parroquias polos que pasa, e seguirase loitando para ter un servizo de calidade.
- Diseñar un plan das parroquias e barrios afectados polas vías de alta capacidade e vías do tren que sirvan para humanizar a zona e non divida Narón en dous.
- Conveniar con Feve unha reforma dos apeadoiros para facelos máis visíbeis e actualizados e axudar a incentivar o seu uso (exemplo: paneis electrónicos con horarios)

1.6. Vivenda

A vivenda é un dereito e todas as administracións deben traballar para garantilo. Narón volveu sufrir nestes últimos catro anos desafuzamentos pese ao traballo inxente que o BNG desenvolveu perante a Xunta de Galicia e no Parlamento Español. É por iso, que no BNG pulamos por facer de Narón un lugar onde o dereito a unha vivenda digna estea garantido.

- Estudarase a posibilidade de facer vivenda protexida, ou adquirir algunha existente para o seu uso.
- Convenio coa SAREB para evitar problemáticas e favorecer a vivenda social no concello.
- Priorizarase o uso, reforma e remodelación das vivendas existentes nos diferentes barrios sobre a construción de vivenda nova (Ex: farase un especial seguimento ás zonas de Xuvia e A Solaina ou O Ponto na que comezan a sucederse moitos edificios baleiros)
- Facer un programa que poña especial interese nas vivendas das zonas do rural e barrios nas que nos últimos anos se ve un especial incremento de vivenda en venta e deshabitada. Compre tomar medidas para evitar o despoboamento.
- Apostarase por un PXOM que poña por diante o ordenamento do concello e os intereses da veciñanza de Narón por riba das grandes construtoras.
- Deseño e axudas para crear un plan de ascensores compartidos en edificios residenciais para barrios da cidade que o precisen.
- Axudas ao aluguer para a xente nova.
- Bonificación do IBI para as vivendas sociais e prezo taxado. Baixar o IBI no rural.
- Fomentar as cooperativas de vivenda.
- Creación dun plan de choque preventivo para familias con posibilidade de entrar en risco de exclusión social, axilizando a comunicación entre administracións, servizos de emprego, oferta local, etc..

**merecemos
Cultura**

BLOQUE
NACIONALISTA
GALEGO

2.1. Cultura

A cultura é un dereito e que non pode tratarse como un departamento estanco, é parte indisoluble de nós e axúdanos a ser máis libres e acadar máis benestar. Protexela, entender a súa transversalidade e ofertala a toda a veciñanza por igual é parte do traballo dun concello:

- Desenvolvemento dun Plan estratéxico da cultura que defina cara onde queremos camiñar neste eido proxectando as liñas de traballo conxunto con outros sectores estratéxicos do concello e que favoreza a participación cidadá.
- Apostarase por unha oferta cultural rica, variada e de calidade escapando dos produtos comerciais enlatados feitos por grandes empresas para o seu consumo masivo. Promoción da cultura galega propia en todos os ámbitos.
- Evitarase que toda a oferta cultural do concello xire entorno a un edificio, sacarase a cultura para a rúa, dentro da idea de dinamizar os espazos públicos ao tempo que tamén se levarán obradoiros e outras actividades culturais ás diferentes parroquias co obxectivo de dinamizalas. Dotar ás escolas culturais municipais dunha estrutura que permita convertelas nun foco de creación cultural municipal con participación da veciñanza.
- Seguir a impulsar e consolidar a biblioteca e dotala de maiores fondos, incluíndo parroquias e barrios na rede de bibliotecas de Galiza.
- Recoller o patrimonio oral e inmaterial de Narón como parte indisoluble da nosa cultura propia e desenvolver liñas de actuación para a súa conservación, divulgación, goce e utilización como fonte de investigación e creación cultural con base endóxena.
- Rede museística da muiñeiría e a industria agropecuaria coa recuperación do Muíño das Aceas e Pedroso e unha ruta con panelería polo paseo marítimo que contextualice a importancia da industria agropecuaria na zona de Xuvia para o desenvolvemento do Concello.

- Promover os grupos locais, facilitando espazos e incentivando a creación musical popular, tradicional e contemporánea e facilitando a súa difusión por medio dunha rede cultural local que dote de actividade cultural os centros cívico sociais municipais.
- Crearase unha sala de exposicións na zona do Alto como fomento da creación local.
- Desenvolvemento dun espazo de formación e difusión para artes e artesanías.
- Facilitarase o acceso á oferta cultural nas festas populares de barrios e parroquias.
- Traballar na consecución de oferta audiovisual en galego para o noso concello.
- Crear unha liga local de deportes autóctonos e xogos populares interxeracionais como maneira de relacionar parroquias entre si.
- Crear unha feira do libro con programa cultural propio polo día das Letras Galegas.
- Creación dun festival musical, audiovisual que sirva de referente no país e en relación directa con Narón.
- Fomentar un programa de residencias artísticas.
- Desenvolver un programa de festas municipais repartidas por todo o concello, que actúe como elemento vertebrador de todo o territorio municipal sen exclusións.
- Apoio ás comisións e asociacións veciñais e de festas dos barrios e parroquias, sen interferir nas liñas de actuación decididas polas propias entidades de maneira autónoma e democrática.
- Tomar o espazo público como marco de desenvolvemento cultural e veciñal.

2.2. Memoria

O concepto de 'memoria histórica' ten para o BNG un sentido amplo que abrangue a defensa dos dereitos humanos e a recuperación, valorización e difusión da historia do noso país, con especial atención aos movementos sociais e políticos que contribuíron para conformar a nosa identidade e conciencia nacional.

- Apoiaremos desde os Concellos todas aquelas actividades que contribúan para deitar luz e a divulgar aspectos do noso devir histórico, fundamentais para recoñecérmonos como pobo.
- Posta en valor da memoria histórica do concello, tirando do esquecemento os nomes de persoas importantes na súa historia.
- Actuacións para cando menos amañar, visibilizar e converter en lugar de honra as fosas comúns do noso concello (exemplo: cemiterio de San Mateo de Trasancos, placa conmemorativa no Val...)
- Eliminación da simboloxía e daquelas representacións que quedan alusivas ao golpe de Estado e á ditadura franquista.
- Retirar calquera honra concedida desde o concello a figuras do golpe de estado e da ditadura.
- Salvagarda do carácter laico das institucións, evitando o financiamento de iniciativas confesionais ou a prevalencia de entidades relixiosas fronte a iniciativas sociais, así como, a non participación do funcionariado local en razón do seu cargo e como representación institucional en actos relixiosos.

**merecemos
máis
oportunidades**

BLOQUE
NACIONALISTA
GALEGO

Unha premisa para poder garantir calidade de vida é contar cun traballo digno. Impulsar medidas que dinamicen a economía local e apoiar o coñecemento, a investigación e innovación que promoven empregos de calidade. Tamén favorecer o retorno da mocidade emigrada e un traballo específico cara este sector implica enchernos de futuro. Narón, como motor económico da comarca, ten que incentivar un plan conxunto para os tres parques empresariais. Por iso é preciso que Narón se faga escoitar no resto de administracións, algo que o BNG estivo a facer nestes últimos catro anos.

3.1. Comercio

No BNG cremos firmemente no pequeno e mediano comercio, sabemos que é o que sustenta un concello e é o seu mellor escaparate, capaz de crear traballo de calidade e que vertebra barrios e parroquias. Os #ConcellosBNG son concellos onde o comercio medra e ten futuro e para iso merece máis apoio e compromiso, así:

- Apostaremos polo pequeno e mediano comercio como fonte de riqueza e traballo no noso concello. Tamén como instrumento imprescindible para dotar de vida os nosos barrios.
- En todas as actuacións urbanísticas se buscará axudar a que as zonas da cidade sexan un punto de encontro e vida na rúa que teña entre outros beneficios a proxección do pequeno e mediano comercio.
- Potenciaremos as campañas da promoción da hostalería, e dos produtos de Narón do sector primario. Buscaremos blindar o concello de Narón contra a instalación de novas grandes áreas comerciais (PXOM)
- Pularemos por crear unha feira quincenal no entorno da praza da Gándara para, entre outras cousas, potenciar a venda de produtos de proximidade e das entidades sociais de Narón e pór así o produto local en valor.
- Crear unha aplicación móbil para fomentar a merca de produtos no comercio de Narón.

- Crear centros comerciais abertos
- Traballar con todos os e as emprendedores e mediano comercio, independentemente pertenzan a unha asociación ou non
- Mellorar as sinerxias e colaboracións coa Asociación de Comerciantes de Narón
- Información do comercio local en todos os espazos públicos de Narón

3.2. Formación e educación

- Investir en formación e educación é investir no futuro de Narón mais, tan importante é facer inversións propias, coma conseguir que as outras administracións cumbran coas súas obrigas. Por todo isto en Narón:
- Sacaremos o maior partido posible ás instalacións do concello (Irmáns Freire, ..etc) proxectando cursos de formación para axudar á reinserción laboral atendendo a grupos de mocidade, mulleres e maiores de 50 anos e sectores máis necesitados.
- Desenvolver unha liña de relación entre as liñas de formación e asesoramento municipal cos centros de formación profesional situados no concello.
- Pularemos por un acordo entre institucións que permita traer para Narón un instituto politécnico que mellore a oferta de formación para a nosa mocidade.
- Defenderemos ante a Xunta a necesidade de comedores e servizo de madrugadores con prazas suficientes en todos os centros que así o soliciten. Promoveremos a nivel supramunicipal, e en relación con outras administracións, cociña propia alá onde sexa posible e cátering de cercanía con produtos locais e de calidade onde non hai espazo para cociña propia. Mentres que non sexa posible será o concello quen asuma a xestión.
- Defensa das escolas do rural, asegurando a súa continuidade. Pular con decisión para que non se produzan novos peches e reabran as de Pedroso ou Castro.

- Pular para que no CRA do Val sexa impartido 5º e 6º de primaria.
- Desenrolar programas de conciliación familiar. Potenciar o desenrolo das “Escolas de Familias” en colaboración coas ANPAS.
- Traspaso das escolas infantís municipais á rede da Xunta de Galiza, que as fagan 100% públicas.
- Traballar pola mellora estrutural dos centros de ensino (responsabilidade da Xunta) e a súa adaptación para que sexan inclusivos.
- Formación transversal, en relación co coidado do medio ambiente, ecoloxismo e reciclaxe con organizacións e asociacións que si o traballan, defenden e o promoven. Evitar empresas como Sogama ou Endesa que o fan como mero programa propagandístico.
- Investir en I+D+i desde a formación.
- Promover convenios con universidades e empresas para crear en Narón un polo de innovación empresarial que favoreza o emprego en novos sectores.
- Favorecer a construción dun novo edificio para o CEIP Ponte de Xuvia accesíbel e con espazos que permita desenvolver o proxecto educativo con calidade e en igualdade.
- Apoio ás asociacións de pais e nais de alumnos e alumnas no seu labor de control da calidade educativa nos centros de ensino do concello

3.3. Emprego

Unha das premisas para poder garantir benestar e calidade de vida é poder contar cun traballo digno. Desde os concellos debemos poñer as ferramentas para crealo. Importante é apostar por que este sexa de calidade e que nos axude a medrar como sociedade cualitativa e cuantitativamente:

- Elaborar un Plan de emprego xuvenil para orientar as políticas de ordenación urbana, mobilidade e subvencións e favorecer a implantación de novas actividades económicas para a xente moza.
- Axudas a emprendedores con bonos ou descontos en facturas/servizos como a auga e o lixo.
- Crear un viveiro de empresas, facilitar espazos gratuítos para emprendedores que queiran desenrolar ideas innovadoras.
- Fomentar proxectos de colaboración coas Universidades Galegas e cos Centros Integrados de Formación Empresarial
- Potenciar a creación de bolsas destinadas a titulados/as superiores, para executar proxectos de especialización, exportación e innovación da economía local.
- Crear redes de empresas comprometidas que favorezan a inserción laboral daqueles colectivos máis desprotexidos, “empresas colaboradoras”. Esta rede traballará mediante convenios a prol da igualdade de oportunidades entre todas as persoas, a través do establecemento de vantaxes para aquelas que se adiran. Así mesmo, engadir nas licitacións públicas criterios de valoración en prol da paridade de xénero, colectivos con diversidade funcional ou risco de exclusión social.
- Desenvolver un Plan de ensino de oficios, dando oportunidade a persoas dentro do abano entre 60-65 anos para ensinar oficios como soldadura, albanelería, carpintería, ferrería...
- Eliminar a fenda tecnolóxica entre urbano e rural mellorando a internet e comunicacións dixitais nas parroquias.
- Velar polo cumprimento dos convenios colectivos en todas as contratacións e licitacións municipais.

3.4. Parques empresariais

- Faremos unha forte aposta por converter os nosos polígonos en verdadeiros parques empresariais mediante:
- Mellora das comunicacións, transporte público aos tres polígonos e carril bici.
- Melloras das telecomunicacións.
- Mellora dos espazos de lecer e do aspecto visual.
- Potenciar empresas que aposten polo I+D+I e que aporten postos de traballo de alta cualificación.
- Seguir a promover o chan industrial e ofrecer vantaxes non só a grandes grupos se non tamén a autónomos e pequenos empresarios como lugar para poder desenvolver as súas ideas.
- Dotar dunha saída do polígono Río do Pozo en dirección ao Val.

3.5. Xestión de orzamentos e transparencia

A cidadanía non comprende como un goberno con máis de 35 millóns de euros de orzamento, destine o 90% a gasto corrente, cando a xente necesita investimentos, obras e servizos. Estes catro anos vimos moita propaganda mais nunca nada rematado. Por iso queremos rematar con esta situación, constituír un goberno do BNG, sólido, que se preocupe de resolver os problemas da xente. Co voso apoio conseguiremos. As nosas medidas son:

- Traballar por un concello saneado e que poña os recursos dos que dispón ao servizo dos intereses do pobo e da súa mellora da calidade de vida e non ao de grandes empresas ou na construción de obras faraónicas e populistas.

- A contratación pública será estratéxica e responsábel para acadar obxectivos sociais (cláusula social), éticos (comercio xusto e responsábel) e ambientais (cláusula verde). Valorando traballar con entidades sen ánimo de lucro.
- Afondar nos criterios de xustiza social nas medidas fiscais e prezos públicos, incluíndo bonificacións para persoas desempregadas.
- Facilitar os trámites e xestións. Proximidade na xestión.
- Baixadas do IBI no rural e bonificación do IBI en vivendas sociais a prezo taxado.
- Apostarase pola comarcalización mancomunada dos servizos, especialmente nos que se recuperen das Deputacións.
- Estudo da remunicipalización dos servizos privatizados (auga, lixo, bibliotecas...) para que pasen a ser de titularidade pública nun prazo o máis curto posíbel.
- Cláusulas sociais e de igualdade na contratación pública con empresas

3.6. Sectores primarios

Narón é un concello cunhas características impresionantes para desenrolar actividades agrarias e gandeiras, e son moitos os/as veciños/as que apostan por elas. É importante facer unha aposta decidida por estas actividades coma unha maneira de fixar poboación no rural. Un rural forte é un síntoma dun concello ben estruturado. Fixar poboación con apego á terra é un garante dun territorio coidado e vivo.

- Potenciar o consumo de proximidade.
- Posta en valor dos produtos propios do concello, e traballar no seu recoñecemento como posta en valor de Narón.
- Fomentar a adquisición de produtos locais (do agro e do mar) nos servizos municipais (escolas infantís, comedores escolares, centros de servizos sociais...)

- Crear unha feira na Gándara onde ofrecer postos para poder fomentar e dar visibilidade ao produto local.
- Facilitar a tramitación previa e as taxas para as pequenas industrias do sector primario.
- Crear un Centro de Formación do Sector Primario, podendo situarse na parroquia do Val.
- Estudar propostas e colaboracións que poidan facilitar a transformación dos produtos do sector, creando valor engadido sobre eles.
- Restauración e modernización das instalacións da Feira do Trece, para poder desenvolver calquera tipo de evento cunhas condicións dignas.
- Estudar a situación dun Mercado de abastos no que produtores e produtoras locais podan ofrecer produto de proximidade e calidade.

**merecemos
un **Narón**
sostíbel**

BLOQUE
NACIONALISTA
GALEGO

Abrirnos ao mar e rematar o saneamento. Crear unha pranta de compostaxe e/ou promover unha comarca que dea cobertura a todo o concello implicando aforro económico e menos emisións de CO₂. Camiñar cara a implantación da compostaxe como sistema universal e cumprir os obxectivos que nos marcan en biorresiduos a UE. Colaboración con todo o asociacionismo en relación co medio ambiente e benestar animal. Apostar polas comunidades enerxéticas.

4.1. Natureza e medio ambiente

Avogar por un modelo de desenvolvemento sustentábel é posíbel e necesario ademais de ser socialmente xusto. A destrución ambiental crea desigualdades e vai contra a propia saúde pola calidade do ar, as augas e a propia terra:

- Defender a ría e a súa posta en valor saneada, viva, como ben paisaxístico, como lugar de traballo ou de lecer.
- Solicitar a modificación das pontes das Pías e a do tren que impiden unha circulación axeitada das augas.
- Vixiar o estado dos nosos ríos e regatos e velar pola súa limpeza e posta en valor. A auga é fonte de vida e é preciso promover o seu uso racional.
- Apostar por camiños verdes, con valor paisaxístico, turístico e fomentador de hábitos de vida saudábel e como modo de comunicación.
- Impulsar modelos de xestión dos residuos, que melloren os obxectivos de reciclaxe impostos por Europa.
- Aposta decidida pola compostaxe, fronte ao modelo Sogama a través dun plan específico que promova unha planta na comarca. Impulso á compostaxe doméstica e comunitaria en todo o concello.
- Modelo e frecuencia de recollida de lixo no rural e urbano que garanta unha separación de calidade de materia orgánica e das demais fraccións do lixo.

- Plan específico contra a proliferación de plantas invasoras no noso concello e o seu control e retirada
- Declarar a Narón concello libre de glifosato.
- Rematar as obras de saneamento no rural.
- Apostar por unha política forestal racional e libre de incendios.
- Estudar e apostar pola creación de comunidades enerxéticas que permitan reducir os custos da enerxía nos fogares naroneses.
- Desenvolvemento de unidades didácticas nos centros de ensino sobre a importancia do coidado do medio ambiente, ecoloxismo e reciclaxe con organizacións e asociacións que si o traballan, defenden e o promoven atendendo ás integradas na Federación Ecoloxista Galega (FEG). Evitar empresas, públicas ou privadas, como Sogama ou Endesa para promover o ecoloxismo que cando o fan é como mero carácter propagandístico.
- Plan de eficiencia enerxética para edificios municipais (pavillóns, ...)
- Colaboración directa con todas as asociacións que protexan o medio ambiente e o coidado dos animais. Traballar en prol da concienciación sobre o benestar animal, colaborando con protectoras locais, así como axudas a entidades ou adoptantes.
- Elaborar distintivos que promovan unha boa actuación en parroquias e barrios do coidado e protección dos animais domésticos.
- Programas de educación ambiental e sensibilización social. Poñer en valor o noso territorio e paisaxe é poñernos en valor a nós mesmas.
- Promover oferta vexetariana e vegana en todos os comedores e cáterings de actos promovidos polo Concello.
- Traballar pola recuperación do Río Xuvia e a área recreativa de Pedroso incluíndo a zona de baño.
- Control da calidade do ar e da contaminación acústica.

**merecemos
un **Narón**
conciliador**

BLOQUE
NACIONALISTA
GALEGO

Termos unha residencia de maiores pública, colaboración con entidades que promoven a inclusión, recuperar os edificios históricos e darlles usos. Ser unha cidade viva.

5.1. Inclusión social e benestar

O BNG entende que os Servizos Sociais son un dereito universal e debemos garantir que os recursos sexan repartidos con criterios claros, planificados, con xustiza, e que cumpran os obxectivos para os que son destinados.

- Toda a veciñanza ten dereito aos mesmos servizos independentemente de onde vivan ou dos recursos que teñan, e correspóndelle ao concello velar por iso nas súas responsabilidades ou nas de outras administracións.
- Velar pola consecución de maiores servizos e máis persoal sanitario e administrativo atendendo á ratio por habitante no centro de saúde, así como, esixir ante a Xunta de Galicia a reparación das constantes deficiencias existentes no edificio dende a data da súa entrega. (Ascensor, baños, ...)
- Pular por un servizo permanente de psicoloxía clínica que atenda ao cada vez máis perentorio problema da saúde mental.
- Atención urxente e inmediata do Servizo de Axuda no Fogar co desafogo das listas de agarda e control estricto das empresas prestadoras destes servizos no noso concello, que corrixa o actual desleixo do goberno actual. Inversión para reducir a lista de espera en Narón. Atención de servizos sociais continuado nos fogares namentras se estea en lista de espera.
- Mantemento e mellora dos servizos de atención e información ás persoas maiores: Xantar na Casa, tele-asistencia, transporte adaptado,...
- Esixir á Xunta de Galiza a construción dunha residencia para maiores pública e accesíbel en criterios de necesidade e non de recursos económicos. Velar para que sexa unha construción baixo criterios de confort dos usuarios e non de número de prazas.

- Creación dun Centro de Día con servizos adaptados que recollan a parte de asistencia tanto das persoas usuarias como das familias.
- Esixir da Xunta a ampliación da rede de escolas infantís, e que estas sexan de xestión pública e que garantan a universalidade da prestación do servizo e o uso da lingua propia.
- Atender a diversidade funcional, garantindo o acceso de toda a poboación a programas de inserción social e laboral, de lecer e de actividade física ou deportiva.
- Promover o traballo en Rede do tecido social
- Número axeitado de persoas traballadoras sociais que permitan unha atención individualizada de todas as persoas que soliciten o servizo e, desta maneira, cubrir desde o asesoramento e primeira diagnose, até a visita individualizada no fogar. Traballar en rede con diferentes colectivos e entidades que prestan servizo de maneira diversa.
- Favorecer a inserción profesional de novos grupos en risco de exclusión (desempregados de longa duración, persoas con discapacidade...).
- Nos contratos do concello con terceiros introducir criterios e cláusulas que teñan en conta o compoñente de xénero, a inclusión social e a inserción laboral dos colectivos antes mencionados.
- Traballar con entidades financeiras para establecer un protocolo e que en Narón non haxa nunca desafuzamentos.
- Adaptar todos os edificios públicos de Narón ás persoas con necesidades funcionais (pictogramas, recursos sonoros...).
- Pular para adaptar todo transporte público e ampliar o número de prazas adaptadas.
- Pular pola creación dun centro de integración social en Narón.
- Programas de loita contra a pobreza enerxética no concello.

- Creación dun Plan Municipal de Hortos Urbanos en colaboración con entidades asociativas e centros de ensino, así como fomentar o desenvolvemento de unidades didácticas sobre soberanía alimentaria.
- Mellora do convenio co Centro de Recursos Solidarios de Narón.
- Intervención específica en materia de emigración, con vista a favorecer a integración e o exercicio pleno dos dereitos laborais e sociais da poboación emigrante, cunha política aberta en defensa da súa plena regularización.
- Alongamento dos servizos públicos aos sectores máis necesitados, como o representado pola terceira idade ou persoas con minusvalías, con espazos propios de servizos de lecer e saúde específicos e complementarios dos ofrecidos pola administración autonómica, e que contribúan para garantir a súa independencia.

5.2. Democracia, participación e transparencia

O tecido asociativo é importantísimo nun concello. É o dinamismo e a posta en valor do mesmo. Crearase a figura dun funcionario que axude e asesore ás asociacións nas súas xestións coa administración local.

- Crearase a figura dun revisor que garanta o cumprimento minucioso de todos os servizos e cláusulas ofertados.
- Apertura dos plenos á veciñanza e retransmisión por “streaming” dos mesmos a través das distintas redes sociais municipais.
- Poñeranse os espazos do concello ao servizo das asociacións e cidadás, regulando o uso dos espazos e instalacións públicas, definindo por escrito a forma e prazo para a súa solicitude e a súa adxudicación, de tal maneira que sexa transparente.
- Posta das instalacións e persoal municipal ao servizo das iniciativas independentes xurdidas do eido do mundo asociativo, respectando e

apoiando a libre iniciativa do mesmo.

- Crearase un protocolo de resolución de conflitos, para aplicar en aqueles casos nos que parte da veciñanza poida estar en desacordo con algunha decisión do concello ou con outras administracións.
- Potenciarase a participación do tecido asociativo na vida e actividades do concello con capacidade de decisión creando un novo modelo de participación cidadá.
- Defenderanse con valentía os intereses do concello fronte ao resto de administracións reclamando o que a Narón lle corresponde.
- O concello será un baluarte na defensa da veciñanza contra a involución democrática, de recorte dos dereitos e das liberdades públicas.
- Crearase un criterio que asegure uns mínimos de inversión anual en todas as parroquias do concello.
- Fomento da participación de entidades populares e da veciñanza nos plenos municipais, en asembleas de barrio e a través da reformulación da páxina web do concello.
- Plan de fomento do asociacionismo, dando medios ás iniciativas existentes e ás de nova creación con criterios obxectivos e un reparto equitativo de recursos públicos.
- Pular por unha federación de asociacións, que conte con todo o tecido asociativo.
- Recuperación do Programa de dinamización comunitaria que permita a participación de entidades ou persoas a nivel particular na vida sociocultural da súa comunidade.
- Atendimento obrigatorio e resposta formal a todas as iniciativas políticas ou veciñais presentadas por rexistro, rompendo coa vía do silencio do goberno actual.

- Traballaremos por un concello aberto, no que os seus cargos públicos sexan accesíbeis ás veciñas e veciños.
- Realizaranse xuntanzas periódicas abertas en todos os barrios e parroquias.
- Traballaremos para que os orzamentos sexan participativos.

5.3. Igualdade e loita contra o patriarcado

Os **#ConcellosBNG** son concellos que apostan pola igualdade, concellos feministas e inclusivos e demostrano cada día co seu traballo, compromiso e medidas na propia acción directa, tecendo rede en complicidade con entidades e colectivos e para facer da igualdade de xénero unha prioridade social.

- Relectura do espazo urbano desde unha perspectiva feminista: espazos funcionais e seguros.
- Favorecer a conciliación e corresponsabilidade da vida persoal, laboral e familiar.
- Incorporar cláusulas sociais na contratación pública coa finalidade de favorecer ás empresas que destaquen por desenvolver políticas en prol da igualdade.
- Xerar estratexias para que as mulleres avancen na conquista do espazo público.
- Integrar a perspectiva de xénero e unha linguaxe inclusiva en todas as políticas municipais.
- Impulsar foros de mulleres no desenvolvemento do Plan de Igualdade.
- Promover a conciliación e campañas específicas a prol da visibilización da lactancia materna.

- Traballo por unha formación en sexualidade desde unha óptica feminista, ao dispor da mocidade e para rachar coa norma relacional imposta no sistema. Propostas de talleres de sexoloxía, palestras... de forma periódica. Ademáis, creación dun punto de consulta de dúbidas onde se lles atendan ás necesidades a aqueles que o soliciten e que sexan estes os puntos de educación afectivo-sexual de referencia, onde se lles poda ofrecer métodos anticonceptivos e orientación nos ámbitos a abarcar a aqueles que non poidan acceder a eles por cuestións económicas ou da índole que sexa, Poderíase facer na propia casa da Mocidade.
- Realización dunha Romaría Feminista con periodicidade anual. Romaría adicada a palestras, charlas, mesas redondas, encontros e feira de produtos, artesanía e asociacións relacionadas co feminismo. Actuacións de bandas e artistas galegas.
- Campañas de dinamización e visibilización do movemento LGBTQ+ para toda a poboación en relación co tecido asociativo a través de encontros, talleres, proxección de películas e outras actividades formativas e lúdicas.
- Crear un CIM (Centro de Información á Muller) con asesoramento psicolóxico e legal. O oitavo concello de Galiza non pode seguir máis sen este servizo.
- Contratación pública dunha técnica de igualdade

**merecemos
un **Narón**
para
presumir**

BLOQUE
NACIONALISTA
GALEGO

Favorecer e potenciar o tempo de lecer e calidade, promover o deporte de base e favorecer actividades que nos poñan tamén na elite. Darlle visibilidade á historia de Narón e ao seu patrimonio material e inmaterial. Sentir o orgullo de pertencer a un concello onde a xente ten todos os servizos garantidos.

6.1. Deporte

O deporte é indispensable para acadar benestar e por iso é preciso promovelos en todos os eidos, crear circunstancias que fagan que sexa posíbel para todas as idades e condicións. Para iso é importante a participación do tecido asociativo, crear actividades deportivas para todos os sectores de idades e unhas boas infraestruturas

- Transformación do actual Padroado de Deportes nunha asemblea de entidades, primando a participación e a transparencia, e onde todo o tecido deportivo de Narón coñeza as demandas e necesidades.
- Dotación do posto de persoal técnico de deportes.
- Potenciar os convenios económicos e de uso de instalacións cos clubs deportivos.
- Dinamizar as actividades para adultos e maiores dun xeito transversal e en colaboración co asociacionismo.
- Pular por crear Oferta deportiva para persoas adultas con discapacidade e diversidade funcional
- Favorecer os deportes que fomenten a relación coa natureza e o medio ambiente en espazos ao ar libre. Dotar de iluminación e mobiliario urbano os espazos destinados á práctica do deporte ao ar libre no concello.
- Estudarse a mellora continuada das instalacións deportivas do concello para a súa modernización e total accesibilidade.

- Redacción do proxecto de colocación dun container nas inmediacións do pantalán de Xuvia para almacenaxe das piraguas do clube de piragüismo, e realización dun proxecto de obra modular con materias sostíbeis e paisaxisticamente respectuosa para os deportes de auga .
- Impulsar a creación dunha cidade deportiva en Río Seco comezando pola realización das obras necesarias para a homologación das pistas de atletismo e a mellora e o aumento das instalacións tendo en conta o volume de usuarias e usuarios das mesmas. Estudar a posibilidade da creación dun módulo cuberto para os adestramentos do atletismo e unhas gradas cubertas en todos ou case todos os espazos adicados ao público. Ademais da mellora da contorna das instalacións coa construción dun aparcadoiro axeitado e que reúna as condicións necesarias para o seu uso.
- Creación dunha segunda piscina climatizada de orientación terapéutica e de iniciación á práctica deportiva con espazos deportivos complementarios, salas de actividades dirixidas, espazos exteriores axeitados para a práctica deportiva.
- Fomentarase o deporte de base e amador fomentando a inclusión e a perspectiva de xénero e priorizando a participación para todas as idades e con diferentes capacidades.
- Creación de instalacións para a práctica do enduro (modalidade de motociclismo) e o motocross situadas no Val. Pistas para a práctica de persoas adultas e facer escola formativa para as crianzas. Promover con elo cursos de rally-raids de navegación.
- Impulsar a optimización das infraestruturas dos centros educativos para a súa utilización fora de horarios lectivos e á inversa a de centros municipais para o seu uso escolar, en colaboración coa administración educativa e co tecido asociativo deportivo.
- Construción dunha pista polideportiva cuberta no barrio de Xuvia, sendo unha posíbel ubicación a finca dos Irmáns Freire.
- Mantemento e dinamización de pavillóns, pistas e outros espazos deportivos nos barrios, facilitando o acceso á práctica deportiva de toda a poboación.

- **Investimento público en dotacións deportivas diversificadas e de base, principalmente dirixidas á saúde da poboación, principalmente das nenas e nenos e da terceira idade. Inclusión de equipamentos deportivos nas prazas e parques existentes e nos de nova construción.**
- **Adaptar o pantalán de Xuvia e da Gándara para deportes acuáticos e para persoas con mobilidade reducida. Ampliación dos peiraos para aumentar a participación nestes deportes acuáticos.**
- **Adquisición dunha embarcación pneumática semirrígida de salvamento para deportes acuáticos.**
- **Especial control das axudas a entidades privadas deportivas, xustificadas en casos de intereses transparentes en favor da maioría da poboación por acordos que sirvan aos mesmos.**
- **Apoio a iniciativas de tipo competitivo de carácter nacional galego a partir do apoio ao deporte de base en todas as especialidades e categorías.**
- **Cubrimento da pista deportiva de Doso.**
- **Creación dun rochódromo nun lugar público**
- **Espazo axeitado para a práctica deportiva do tiro con arco**

6.2. Patrimonio

Narón ten un rico patrimonio cultural, material e inmaterial, que pervive en todo o concello como mostra dunha identidade forte, vizosa e dinámica. Para darlle un valor real ao noso patrimonio debe ser parte do coñecemento conxunto e que, a súa posta en valor, serva como fonte de cohesión social, desenvolvemento de actividades comunitarias e dinamismo socio-económico e de proxección cara fóra do concello de Narón no seu conxunto. Por iso pulamos por:

- **Integrar todo o patrimonio na estratexia educativa, cultural e turística do**

Concello, creando paquetes de actividades que poñan en valor estes recursos e os dean a coñecer de forma contextualizada.

- Pular pola recuperación do Muíño das Aceas e a súa posta en valor.
- Rematar a musealización do Muíño de Xuvia.
- Creación dunha rede museística entorno a industria agropecuaria de Narón.
- Potenciar o coñecemento do Mosteiro do Couto, e atender o estado da súa biblioteca (onde se garda arquivo histórico importantísimo) e pular por unha xestión pública da mesma.
- Recuperar a zona de Santa Margarita cun proxecto de espazo público que poña en valor a fonte, a contorna e coñecemento da antiga Romaría
- Velar polo estado de outros edificios simbólicos e históricos da cidade e, de ser posíbel, incorporalos ao patrimonio do concello ou conseguir cesións ou colaboracións (exemplo: edificio de Chamorro na Estrada de Castela) dotándoos dun uso que permita abrir e revitalizar as zonas nas que se sitúan.
- Pór en valor o patrimonio cultural e inmaterial do concello e potenciar o coñecemento por parte de todos os habitantes, especialmente os máis novos, da nosa historia. (Ex: Pena Lopesa, Monte dos Niños, Castro de Eiravedra, Muíños de Pedroso e Doso, ponte medieval de Doso, fonte de Odín, presa do rei, pena Molexa

6.3. Turismo

O turismo constitúe unha fonte de riqueza que xera postos de traballo. Desenvolvelo de maneira axeitada, impedindo a especulación e beneficios duns poucos, é responsabilidade da administración máis próxima. Ademais, ten moitos outros beneficios, como apostar por rehabilitar e humanizar para darlle un impulso ao comercio e á hostalería local, aproveitar o patrimonio arquitectónico en desuso como atracción e a creación, en resumo, dun turismo de calidade que xerará autoestima e orgullo de pertenza das naronesas e naroneses. Para iso:

- Potenciar o turismo deportivo.
- Potenciar as festas locais, parroquiais e de barrio como referencia turística, tamén comarcalmente, como impulso ao coñecemento de Narón e a súa actividade de comercio e hostalería.
- Potenciación de eventos gastronómicos que incentiven a restauración local e promovan a gastronomía e produción propias.
- Pór en valor as rutas polo concello, como modo de coñecer o territorio e de acercar visitantes a Narón.
- Impulsar unha gran ruta de sendeirismo polas beiras do río Xuvia, e que teña coma porta de entrada o Muiño de Xuvia e se una coa Presa do Rei, e a área recreativa de Doso-Pedroso. Estudar a posibilidade de facer esta ruta supramunicipal con financiación de fondos europeos.
- Posta en valor do camiño de Santiago e de Santo André de Teixido ao seu paso polo concello. Colaboración con asociacións veciñais para outras rutas. Mantemento e mellora da Senda Ártabra, con puntos estratéxicos onde poñer bancos, un mirador e un terreo para aparcadoiro (que se podería usar tamén para a celebración da Pena Molexa).
- Promover o noso patrimonio histórico e adherirse a plans supramunicipais.
- Abrirnos ao mar en alternativas de ocio que promovan os produtos da nosa ría e potencien deportes acuáticos dotados de servizos.
- Fomento da historia local. Rehabilitación e investigación sobre autoras esquecidas e incluso silenciadas.
- Dotar de rendibilidade social e como promoción do noso concello a propia política cultural como unha labor de difusión de Narón cara o mundo apoiando a creación, a produción propia, a investigación e o apoio ao conxunto de axentes culturais locais, nomeadamente o asociacionismo cultural.

- Investigar, protexer, recuperar, difundir e aproveitar os valores do territorio, a paisaxe e a historia.
- Dotar a Narón dun plan de ocio nocturno alternativo.
- Trocar a situación da oficina de información turística á que a penas acude xente, con dúas que poden estar situadas nun edificio histórico e outra no paseo de Xuvia por onde pasa o camiño Inglés e o de Santo André de Teixido.
- Cambio e actualización da sinalización, carteis e fitos quilométricos dos camiños de Santiago e Santo André.
- Crear unha oferta de lecer con kaiak, patíns ou barcas no entorno da Ría de Xuvia.

6.4. Lingua

- A nosa lingua é un valor en si mesmo, é o maior patrimonio inmaterial que temos como pobo. Cremos importante seguir afondando na súa defensa e difusión coma un dos nosos patrimonios fundamentais como pobo.
- Reforzar o servizo de normalización lingüística cunha aplicación transversal en todas as actividades do concello e en todas as comunicacións públicas.
- Normalizar o uso do galego por parte dos cargos públicos no exercicio das súas funcións, e poñer en marcha medidas concretas de dinamización social para fomentar o uso do galego por parte das entidades sociais do concello, favorecendo a utilización do noso idioma en todo tipo de eventos organizados pola institución municipal.
- Cursos propios para a formación do persoal ao servizo da institución municipal, co obxectivo de garantir a competencia e o uso do galego nos termos en que se establece nas xa referidas normativas municipais, ben como nas de nivel superior existentes na Galiza.
- Promoverase o seu uso en comercio e empresas con incentivos cara o seu uso ou campañas propias.

6.5. Mocidade

- A mocidade é presente mais sobre todo futuro nunha sociedade. Crear dinámicas que promovan o ocio, a educación e a formación, asesoramento afectivo – sexual; campañas que pulen e visibilicen a diversidade; plans de emprego xuvenil que paren a emigración e fixenpoboación; promoción do deporte de base e lugares para expandir as manifestacións nas diferentes artes urbanas; deportes alternativos; tecido asociativo xuvenil; canles de participación directa da xuventude no que lles atinxe directamente como colectivo diverso é; en definitiva; apostar por Narón e crer na capacidade transformadora da súa poboación.
- Por iso, en todos os apartados deste programa electoral, hai puntos específicos dirixidos á mocidade que van desde a remodelación da propia Casa da Mocidade ata un plan alternativo de ocio nocturno e transporte colectivo. Tamén, xerar empregos de calidade e promoción de vivendas para un sector que precisa de políticas propias.
- Porque dende o BNG, cremos nunha mocidade activa e participe na súa sociedade que aporta talento, innovación e forza dende o prisma da xente nova. Algunhas das políticas para este sector de idade que sempre está á vangarda na sociedade son:
 - Remodelación da Casa da Mocidade.
 - Crearanse “locais de creatividade” para a mocidade, nos que se incluírán locais de ensaio para o uso das bandas xuvenís locais, en distintos puntos do concello.
 - Creación dun Festival Vídeo Gamer que poña a Narón no mapa deste eido a nivel galego e un punto de encontro anual para toda a Península.
 - Deseño e desenvolvemento dun plan de emprego xuvenil que sirva para manter o talento no noso concello e non se vexa na obriga de ter que emigrar para ter oportunidades.

- Deseño e desenvolvemento dun plan de vivenda xuvenil que facilite o seu acceso e a emancipación xuvenil.
- Traballar conxuntamente cos centros de ensino no control, o seguimento e a prevención dos acosos, así como na prevención da saúde mental nos centros educativos.
- Creación dun Festival de curtas rodadas co móbil con temáticas referidas ao traballo en valores, perspectiva de xénero, igualdade, etc, no que a mocidade poda amosar o seu talento e dar saída ás súas inquedanzas.
- Adaptar o vello centro de saúde a un espazo con salas de reunións de emprendemento, salas de ordenadores con boa calidade de internet, pequeno auditorio e formacións dirixidas á mocidade e outros colectivos.
- Creación dun circuío de música ao vivo en todo o concello
- Impulsar un ciclo audiovisual de novas creadoras/es e o apoio aos novos talentos literarios
- Traballar e poñer en valor a cultura urbana
- Posta en marcha de proxectos que pulen pola creación artística.
- Por en marcha un espazo de Asesoría en diversidade e sexualidade
- Conveniar un "noite-bus" ás fins de semana para as zonas de ocio e con parada en parroquias e diferentes puntos da zona urbana na nosa localidade.

the 1990s, the number of people with a mental health problem has increased in the UK (Mental Health Act 1983, 1990).

There is a growing awareness of the need to improve the lives of people with mental health problems. The Department of Health (1999) has set out a vision of a new mental health system, which will be based on the following principles:

• People with mental health problems should be treated as individuals, with their own needs and wishes.

• People with mental health problems should be given the opportunity to participate in decisions about their care and treatment.

• People with mental health problems should be given the opportunity to live as fully as possible in their own homes and communities.

• People with mental health problems should be given the opportunity to work and to contribute to society.

• People with mental health problems should be given the opportunity to live their lives in a way that is meaningful to them.

• People with mental health problems should be given the opportunity to live their lives in a way that is safe for them and for others.

• People with mental health problems should be given the opportunity to live their lives in a way that is respectful of their dignity and rights.

• People with mental health problems should be given the opportunity to live their lives in a way that is consistent with the values of the NHS.

• People with mental health problems should be given the opportunity to live their lives in a way that is consistent with the values of the community.

• People with mental health problems should be given the opportunity to live their lives in a way that is consistent with the values of the world.

• People with mental health problems should be given the opportunity to live their lives in a way that is consistent with the values of the future.

• People with mental health problems should be given the opportunity to live their lives in a way that is consistent with the values of the past.

• People with mental health problems should be given the opportunity to live their lives in a way that is consistent with the values of the present.

• People with mental health problems should be given the opportunity to live their lives in a way that is consistent with the values of the future, the past, and the present.

• People with mental health problems should be given the opportunity to live their lives in a way that is consistent with the values of the future, the past, and the present, and the values of the world.

• People with mental health problems should be given the opportunity to live their lives in a way that is consistent with the values of the future, the past, and the present, and the values of the world, and the values of the community.

• People with mental health problems should be given the opportunity to live their lives in a way that is consistent with the values of the future, the past, and the present, and the values of the world, and the values of the community, and the values of the NHS.

• People with mental health problems should be given the opportunity to live their lives in a way that is consistent with the values of the future, the past, and the present, and the values of the world, and the values of the community, and the values of the NHS, and the values of the Department of Health.

• People with mental health problems should be given the opportunity to live their lives in a way that is consistent with the values of the future, the past, and the present, and the values of the world, and the values of the community, and the values of the NHS, and the values of the Department of Health, and the values of the Government.

• People with mental health problems should be given the opportunity to live their lives in a way that is consistent with the values of the future, the past, and the present, and the values of the world, and the values of the community, and the values of the NHS, and the values of the Department of Health, and the values of the Government, and the values of the people.

• People with mental health problems should be given the opportunity to live their lives in a way that is consistent with the values of the future, the past, and the present, and the values of the world, and the values of the community, and the values of the NHS, and the values of the Department of Health, and the values of the Government, and the values of the people, and the values of the world.

• People with mental health problems should be given the opportunity to live their lives in a way that is consistent with the values of the future, the past, and the present, and the values of the world, and the values of the community, and the values of the NHS, and the values of the Department of Health, and the values of the Government, and the values of the people, and the values of the world, and the values of the future.

• People with mental health problems should be given the opportunity to live their lives in a way that is consistent with the values of the future, the past, and the present, and the values of the world, and the values of the community, and the values of the NHS, and the values of the Department of Health, and the values of the Government, and the values of the people, and the values of the world, and the values of the future, and the values of the past.

• People with mental health problems should be given the opportunity to live their lives in a way that is consistent with the values of the future, the past, and the present, and the values of the world, and the values of the community, and the values of the NHS, and the values of the Department of Health, and the values of the Government, and the values of the people, and the values of the world, and the values of the future, and the values of the past, and the values of the present.

BLOQUE
NACIONALISTA
GALEGO